

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Hai, ngày 10/06/2024

TỊNH KHÔNG PHÁP NGŨ

BÀI 153

Trong thế gian này, việc thị phi rất nhiều, “*thị*” là phải, “*phi*” là quấy. Nếu chúng ta không có sự kiềm chế thì chúng ta sẽ bận tâm vào những việc không đâu. Hôm qua tôi chở con gái đến chùa lạy Phật, có cặp nam nữ ngồi trước chánh điện và người nam thanh niên bị cô gái mắng và tát đả mặt. Tôi đến và nói đây là nơi tôn nghiêm, rất nhiều người lạy Phật, mình nên đi nơi khác.

Tôi nhìn họ một lúc rồi không để ý nữa. Hòa Thượng dạy rằng thế gian này nhất định có công đạo. Công đạo sẽ tự phán xét, không cần chúng ta đưa ra ý kiến về việc này tốt hay việc này xấu. Có nhiều người nghe như vậy lại cho rằng không cần phải nói gì hết. Hiểu như vậy là sai rồi!

Đệ Tử Quy có câu: “*Kia nói phải, đây nói quấy; Không liên quan, chớ để ý*”. Còn những việc liên quan đến mình, là học trò lớp mình dạy, là người thân của mình thì mình phải tùy duyên tùy cảnh mà đưa ra lời can gián. Nếu không nói trong hoàn cảnh này thì mọi việc sẽ tệ hại hơn rất nhiều, đến mức không còn cứu vãn được nữa thì trong Đệ Tử Quy có câu: “*Lỗi không ngăn, đôi bên sai*”.

Hòa Thượng nói: “***Người đến bàn luận chuyện tốt xấu, nói chuyện thị phi chính là người thị phi***”. Vậy chúng ta tự quán chiếu thì thấy mình chắc chắn đã từng nói chuyện thị phi, tốt xấu. Trong ba nghiệp “*Thân Khẩu Ý*” thì Kinh Vô Lượng Thọ đưa khẩu nghiệp lên đầu tiên: “*Khéo giữ khẩu nghiệp, không nói lỗi người*”.

Hòa Thượng khẳng định mọi sự mọi việc gian dối sẽ bị thời gian thanh trừ. Một người độc ác, mưu mô xảo quyệt cỡ nào, che dấu kín đến đâu cũng sẽ bị thời gian đào thải. Họ có thể gạt mọi người 10 năm, 20 năm rồi đến lúc vô thường cũng tới. Thời gian sẽ lật tẩy sự thật. Thật thì không thể giả. Một khi đã giả thì không thể giấu được.

Hôm qua tôi được nghe một người Phật tử kể về một vị làm Thầy, dẫn dắt nhiều người thậm chí cả gia đình, cả dòng họ nhưng người này che dấu làm ra vẻ đức độ, thực ra đã phá giới, song sự thật vẫn bị phơi bày. Người Phật tử đó biết rằng mọi người đã bị gạt nhiều năm. Chúng ta phải phản tỉnh câu chuyện này. Nếu chúng ta làm Thầy của người mà mình gạt người ta thì tâm nhân từ của mình còn không.

Sự trung thực, tấm lòng thẳng thắn, trong sạch, luôn đúng đạo lý, đúng chuẩn mực mới là lòng nhân của người quân tử. Chúng ta đừng để đến một ngày mà bạn của chúng

ta, học trò của chúng ta, thân bằng quyến thuộc của chúng ta nói rằng chúng ta là người lừa gạt, vừa ăn cướp vừa la làng tức là người không tuân thủ đạo lý mà lại đi dạy cho người khác.

Không Lão Phu Tử có một câu rất hay: “*Ba người cùng đi, tất có một người là Thầy ta*”. Chúng ta thấy một người làm tốt nghĩa là họ đang nhắc nhở chúng ta đã làm tốt chưa? Nếu mình làm tốt rồi thì nhắc mình cố gắng hơn nữa. Ngược lại, thấy một người làm ác nghĩa là họ đang nhắc nhở chúng ta có làm ác không? Nếu chúng ta chưa làm thì họ đang dặn bảo chúng ta đừng bao giờ làm việc ác.

Thế gian này đều là những tấm gương phản chiếu cho nội tâm của chính mình. Chúng ta không thấy nội tâm, không thấy tập khí phiền não của mình thì chỉ cần nhìn ra bên ngoài sẽ thấy rõ nội tâm của mình, sẽ thấy phản chiếu bản thân mình. Hòa Thượng nói: “*Lâu ngày chày tháng sẽ thấy rõ lòng người*”.

Trở lại câu chuyện trên, người Phật tử ấy đã kể rằng cả gia đình họ mấy chục người đi theo vị Thầy mà đã “*nhiều lần phạm trọng giới*” đến nỗi không còn là sự bàng hoàng, thất vọng của mọi người mà là sự kính tởm. Từ bấy lâu nay là thần tượng mà bây giờ trở thành sự kính tởm. Tôi nghe mà thấy xót xa, phản tỉnh lại chính mình xem mình có làm việc gì để cho người ta kính tởm hay không? Rồi quán sát nếu chưa làm thì khích lệ và dặn bảo mình đừng làm những việc khiến người ta cho là kính tởm.

Hôm qua có một bác trước đây từng mời tôi dịch Kinh Địa Tạng, Kinh Bát Nhã và Cẩm Ứng Thiên. Đã 10 năm rồi, bác vẫn nhớ đến tôi, bác gọi và hỏi thăm tôi, nhờ tôi dịch một bộ Kinh mà bác rất thích. Tôi giải thích với bác rằng bàn tay tôi đã tàn phế rồi, tôi không gõ máy tính được, chỉ cần ngồi 5-10 phút là tôi mệt như sắp chết. Tuy nhiên, nếu bác cần thì tôi sẽ sắp xếp lại đội ngũ phiên dịch và sẽ xem lại trước khi xuất bản.

Hòa Thượng từng chỉ dạy chúng ta rằng bố thí pháp ngày nay không phải in ra nhiều kinh sách hay giảng Kinh thuyết pháp mà chính là làm ra được tấm gương. Mấy ngày qua, trại hè chúng ta tổ chức cho các con có hai sự kiện là cô giáo khơi tâm hiếu cho các con và tổ chức lễ tri ân đánh lễ Cha Mẹ nhân dịp sinh nhật một Thầy giáo. Cả hai sự kiện đã lấy đi rất nhiều cảm xúc và nước mắt của các con. Tuy nhiên việc các con tận mắt chứng kiến cảnh người Thầy giáo tri ân Cha Mẹ mình sẽ là “*cái thấy*” ăn sâu vào tiềm thức khiến các con không quên. Cho nên, đó chính là làm ra tấm gương, là bố thí pháp.

Thực tế cũng cho thấy, nhiều người ủng hộ một người tu hành chẳng qua là vì người tu hành đó buông xả được tất cả. Chỉ là hưởng ngày ăn một bữa của người hảo tâm, không tiền tài danh vọng, không nhà cửa mà trời đất là nhà, không quần áo, không mong cầu điều gì. Đó chính là tấm gương. Người ta nhìn vào tấm gương mà sanh tâm kính phục.

Bồ thí pháp không phải nói nhiều đầy văn chương bóng bẩy khiến ai nghe cũng mệt. Mỗi chúng ta đều có thể làm ra tấm gương chứ không phải là ai đó. Chúng ta làm bạn thì chúng ta là tấm gương cho bạn mình, làm một người hàng xóm thì làm tấm gương cho hàng xóm mình. Cuộc đời này, chúng ta cũng phải có lòng kiên định mới làm được tấm gương, chúng ta rất dễ thôi tâm. Đúng như câu “*ngựa chạy đường dài mới biết ngựa hay*” - lâu ngày dài tháng mới biết lòng người.

Hòa Thượng nói: “***Phật pháp không phải là người trị hay pháp trị mà là xây dựng trên nền tảng của đức trị***”. Chỉ cần chúng ta làm ra tấm gương đức hạnh, mọi thứ mọi việc làm đúng chuẩn mực thì người người đều kính phục, ngưỡng mộ và học tập. Đệ Tử Quy có câu: “*Thế phục người, người không phục; Lý phục người tâm mới phục*”.

Nếu dùng quyền hành để áp chế người ta thì người ta cũng vẫn im lặng mà theo nhưng trong tâm không phục. Hoặc miệng mình nói phải bao dung tha thứ mà trong đời sống mình lại không bao dung, tha thứ. Hoặc mình khuyên người ta bỏ thí nhưng tiền vào túi mình lại càng nhiều càng tốt. Lời nói của một người như vậy chính là tự vả vào mặt mình. Cho nên Phật pháp là xây dựng trên nền tảng của đức hạnh.

Trong thời hiện đại này, đạo đức là một thứ vô giá vì đã quá ít mặc dù tất cả các ngành nghề đều cần đến. Hòa Thượng nói: “***Đạo đức quan trọng hơn bất cứ thứ gì trên thế gian này***.” Thích Ca Mâu Ni Phật đã làm được, đã rời bỏ cung vàng điện ngọc, vợ đẹp con xinh, quyền thế của một vị vua, để rồi Ngài tìm đến đạo, ngày ngày gần gũi với chúng sanh để tiếp độ chúng sanh.

Ngày nay, bất cứ ai có thể làm ra hình ảnh gần giống đức Phật Thích Ca Mâu Ni thì không chỉ người một nước kính trọng mà người ở năm châu bốn bể đều kính trọng. Cho nên Hòa Thượng chỉ dạy việc xây dựng Phật pháp phải trên nền tảng đức hạnh, tức là phải làm ra tấm gương như trên Kinh Hoa Nghiêm: “*Học vi nhân sư hành vi thế phạm*” – học là phải làm Thầy người, hành là phải làm mô phạm cho người.

Mọi thứ từ cuộc đất, trồng rau, nhổ cỏ v.v mình phải làm được ra tấm gương cho người, quan trọng là mình phải có tâm rằng khi làm việc gì cũng không gây phiền, gây chướng ngại cho người khác cho dù mình có bị tổn hại một chút. Không nhất thiết phải là những việc to tát, việc nhỏ như ra chợ mua rau, mình chọn mớ rau héo và để mớ rau xanh tươi cho họ để bán.

Đức hạnh của một con người có thể nhìn thấy ở những việc nhỏ như thế này chứ không chỉ ở chỗ lớn lao. Đây mới chân thật là biết “*vi người mà lo nghĩ*”, hoàn toàn phù hợp với lời dạy của Thánh Hiền. Ngay việc nhỏ chúng ta đã biết “*vi người mà lo nghĩ*” thì từ nơi này phước đã sinh ra rồi.

Hòa Thượng từng dạy thấp nhất là quân tử mà “*Quân tử là thấy lợi không màng, thấy khó dần thân vào*”, tiếp đến là Hiền nhân, Thánh nhân còn A La Hán, Phật Bồ Tát

thì cao hơn nữa, là xuất thế gian. Ở phương Đông người ta cũng gọi Phật là Thánh nhân, người làm những việc vượt trội hơn người khác.

Cho nên Phật pháp có nền tảng chính là đức hạnh. Đức hạnh phải nhờ ở sự tu sửa chứ không phải bỗng nhiên hóa hiện ra người đức hạnh. Tất cả phải trải qua năm tháng tu dưỡng, bắt đầu từ nơi nhỏ nhất, từ nơi biết “*vì người lo nghĩ*” trong đối nhân xử thế tiếp vật và hành động tạo tác, từ nơi biết nhường tiện nghi cho người. Làm những việc đức hạnh âm thầm mà không cần ai biết mới gọi là âm đức.

Hòa Thượng dạy: “***Làm người lãnh đạo phải khiến cho mọi người sanh tâm kính trọng, lại sanh tâm ưa thích. Chúng ta chỉ dựa vào quyền thế thì không được. Có đức hạnh, có phước báu mới có thể phục được người.***” Chúng ta hãy nhìn xem trong xã hội người có đức hạnh và phước báu thì lúc tại vị được mọi người rất kính trọng ngưỡng mộ.

Hòa Thượng nói: “***Cho dù họ rời chức vụ rồi nhưng thuộc hạ sẽ thường thăm viếng họ, quan tâm đến họ.***” Chúng ta từng chứng kiến khi bác Võ Nguyên Giáp mất, từng dòng người đến với bác với lòng thương tiếc vô hạn. Quả thật phải là người có đức hạnh, có phước báu thì mới được người người kính trọng như vậy.

Khi Ngài Lý Bình Nam vãng sanh, mọi người niệm Phật hướng đến Ngài trọn cả 24 giờ trong suốt 49 ngày. Đức hạnh và phước báu của Ngài được mọi người rất kính mộ. Đến Hòa Thượng Tịnh Không cũng vậy, các đạo tràng Tịnh tông trên toàn thế giới đều cùng nhau niệm Phật. Thế gian có câu: “*Đức trọng quý thân kinh*” – quý thân khiếp sợ, không dám đến trêu chọc người có đức.

Cho nên bài học hôm nay cần nhớ là Phật pháp xây dựng trên nền tảng đức hạnh, không dùng người trị người, không dùng các điều răn cấm, tiêu chuẩn hay quyền lực để buộc ai đó phải nghe theo mà người đi trước làm ra tấm gương cho người đi sau bắt chước làm theo. Đạo đức quan trọng hơn bất cứ thứ gì.

Chúng ta là người học Phật Bồ Tát Thánh Hiền thì phải làm ra tấm gương dù rằng chúng ta làm chưa giống lắm nhưng theo hướng của Phật Bồ Tát Thánh Hiền cũng là tốt. Hòa Thượng dạy phải buông đi “*danh vọng lợi dưỡng*” dù nó có mang chút niềm vui cho chúng ta. Đặc biệt, chúng ta phải phản tỉnh rằng danh vọng đó không nhờ năng lực của ta mà nhờ giáo huấn của Phật Bồ Tát Thánh Hiền, Cha Mẹ, Thầy Cô nên chúng ta phải biết hồi hướng cho bề trên.

Càng học tôi càng thấy lòng tri ân của Hòa Thượng ngày một sâu sắc. Dù chưa một lần quỳ trước mặt Ngài nhưng nhờ làm theo lời dạy của Ngài mà Ngài đã cứu vớt vận mạng cuộc đời tôi, mọi thứ đều đã thay đổi tốt. Ân đức này chính là nhờ Hòa Thượng bởi nếu làm theo cách của tôi thì tôi đã gây ra bao tội nghiệp rồi.

Nhà Phật có câu y giáo phụng hành – nghe lời làm theo. Bản thân tôi không cần động não vì Hòa Thượng nói thế nào, dạy thế nào thì làm thế đó. Ngài dạy trong đời

nhân xử thế tiếp vật hằng ngày phải rời xa “*danh vọng lợi dưỡng, tự tư tự lợi, năm dục sáu trần*” thì tôi làm theo dù làm chưa giống lắm nhưng cũng phải cần môi mà làm./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!